

ครูในโรงเรียนแพทย์-นักสไลโอลลินบนเวที

วิศิษฐ์ สิตปรีชา*

การที่ครูในโรงเรียนแพทย์ต้องทำหน้าที่สอน ดูแลผู้ป่วย และวิจัย รวมทั้งทำงานบริหาร และประกอบกิจกรรมต่างๆ นอกเหนือหน้าที่ ย่อมเป็นการยากที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ดีและมีประสิทธิภาพ ครูแพทย์ที่ดีจึงเห็นตเห็นน้อยมากและเปรียบเสมือนนักสไลโอลลินบนหลังคา¹ ซึ่งต้องพยายามสไลโอลลินให้ไฟระเริงพร้อมกับทรงตัวเพื่อมิให้ตกลงมา ในปัจจุบันครูในโรงเรียนแพทย์ปฏิบัติงานอย่างสับสน บางท่านเป็นนักสไลโอลลินบนหลังคา บางท่านพยายามทำทุกอย่างจนเอาดีทางใดไม่ได้ บางท่านสนใจกิจกรรมพิเศษนอกหน้าที่และสนใจการบริหารจนไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ซึ่งควรกระทำ บางท่านสนใจดูแลผู้ป่วยและการสอนเท่านั้น สอนจนหมดตัวโดยไม่มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม มีสภาพไม่แตกต่างจากแบตเตอรี่ซึ่งใช้ไฟหมดจนไม่มีโอกาสประจุไฟ ความสับสนเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นในโรงเรียนแพทย์เป็นสภาวะที่นักวิตกอย่างยิ่ง

ความจริงปัญหาเรื่องนักสไลโอลลินบนหลังคา และปัญหาอื่นๆ ดังกล่าวแล้วเป็นสิ่งที่น่าจะแก้ไขได้ ถ้าพิจารณากันอย่างถี่ถ้วนถึงความสำคัญของหน้าที่แต่ละอย่างของครูในโรงเรียน

แพทย์ ผู้เขียนมีความเห็นว่าโรงเรียนแพทย์สามารถมีครูที่สอนดี ดูแลผู้ป่วยดี วิจัยดี บริหาร และประกอบกิจกรรมพิเศษดี ได้ถ้าการจัดระบบงานเป็นระเบียบและมีหลักเกณฑ์ แท้ที่จริงการสอนแม้จะเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในโรงเรียนแพทย์ รากฐานของการสอนนั้นต้องขึ้นอยู่กับครูดูแลผู้ป่วยและวิจัย ตามปกติความรู้ได้จาก การเรียนจากผู้อื่น การอ่าน การสดับฟัง และจากประสบการณ์ แต่สำหรับวิชาแพทย์ซึ่งเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของผู้ป่วยและเป็นวิชาที่ก้าวหน้าอยู่เสมอ ความรู้ที่ได้จากการเรียนจากผู้อื่น และการอ่านนั้นไม่พอเพียงเลยถ้าขาดประสบการณ์ ประสบการณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากซึ่งจะต้องแสวงหา และประสบการณ์นี้ย่อมได้จากการดูแลผู้ป่วยและการวิจัย ถ้าจะพิจารณาให้ดีจะเห็นว่าการดูแลและรักษาผู้ป่วยด้วยความใคร่ครวญย่อมนำมาซึ่งปัญหา ปัญหาย่อมนำไปสู่การวิจัยเพื่อแก้ปัญหา นั้น การวิจัยจึงทำให้การดูแลและรักษาผู้ป่วยดีขึ้น ฉะนั้นการดูแลผู้ป่วยและการวิจัยจึงมีส่วนเสริมซึ่งกันและกันเป็นอันมากและเป็นสิ่งที่ควรจะไปด้วยกัน โดยตลอด ถึงแม้ว่าการสอนอาจกระทำได้ โดยครูซึ่งได้รับ

* แผนกอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

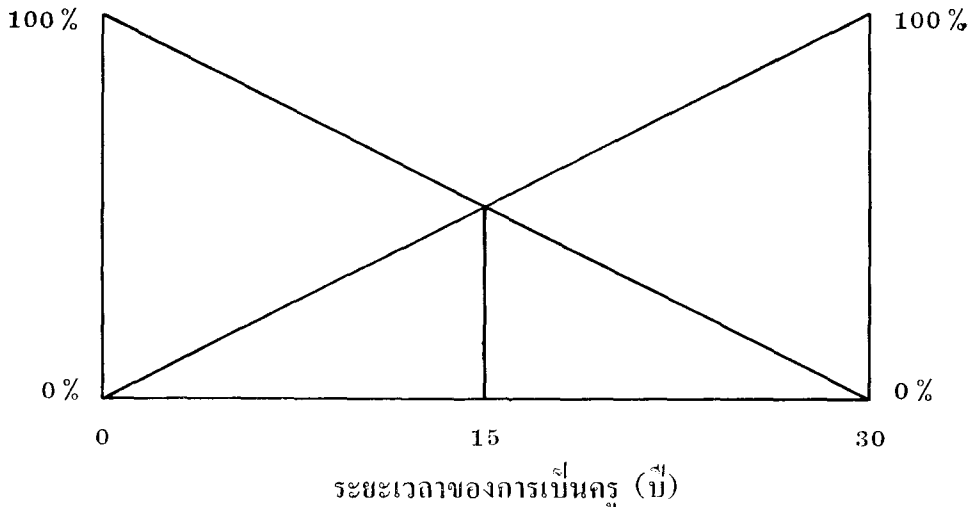
การฝึกฝนมาอย่างดี ประกอบกับการอ่านหนังสือ และวารสารการแพทย์อยู่เนืองนิจ แต่ถ้าครูผู้สอนขาดประสบการณ์ก็ย่อมทำให้การสอนไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ไม่เหมาะสมที่จะเป็นการสอนในโรงเรียนแพทย์ ฉะนั้นการดูแลผู้ป่วยและการวิจัยจึงเป็นรากฐานของการสอนที่ดี จึงเป็นการปรับรากฐานเพื่อการสอนเป็นสิ่งที่พึงกระทำในเบื้องต้น

ถ้ายอมรับว่าการสอนที่ดีขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้จากการดูแลผู้ป่วยและการวิจัย ระยะแรกของการเริ่มเป็นครูในโรงเรียนแพทย์ก็ควรจะต้องตั้งต้นด้วยการปรับรากฐานในด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยร่วมกับการวิจัยให้ได้ประสบการณ์ที่

กว้างขวาง เวลาส่วนใหญ่น่าจะใช้ไปกับภารกิจ 2 อย่างนี้ การสอนก็ดี การประกอบกิจกรรมพิเศษก็ดี ควรจะน้อยและไม่มีหน้าที่บริหารตรวจประสบการณ์มั่นคงแล้วการสอนจึงมากขึ้น ยิ่งทำงานนานมากขึ้นเท่าไรการสอนการประกอบกิจกรรมพิเศษและการบริหารก็มากขึ้นตามกาลเวลา แต่งานด้านดูแลรักษาผู้ป่วยและงาน การวิจัยจะน้อยลงตามลำดับ ถ้าคิดว่าอายุราชการของครูในโรงเรียนแพทย์โดยเฉลี่ยประมาณ 30 ปี คือ เริ่มต้นตั้งแต่อายุ 30 ปี ถึง 60 ปี ก็น่าที่จะเขียนกราฟแสดงลักษณะของการทำงานได้ดังนี้

เวลาที่ใช้ในการดูแลผู้ป่วย และการวิจัย

เวลาที่ใช้ในการสอนกิจกรรมพิเศษ และการบริหาร



จะเห็นได้ว่าในระยะแรกของการเป็นครูในโรงเรียนแพทย์ หน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยและการวิจัยใช้เวลา 100% โดยไม่มีการสอนหรือกิจ

กรรมใดๆ แต่หน้าที่สองอย่างนี้จะลดลงตามลำดับเมื่อทำงานนานขึ้น ในทางตรงกันข้ามการสอนกิจกรรมพิเศษ และการบริหารจะค่อยๆ เพิ่มขึ้น

เมื่ออายุราชการมากขึ้น เมื่อทำงานได้ครึ่งหนึ่งของอายุราชการคือประมาณ 15 ปี หน้าที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาผู้ป่วยและการวิจัยกับหน้าที่ในการสอน การประกอบกิจกรรมพิเศษและการบริหารจะมีค่าเท่ากัน คืออย่างละ 50% ระยะเวลาเป็นระยะที่ครูแพทย์ต้องทำงานหนักในทุกด้าน ความรอบรู้ประสบการณ์ และปัญญาเริ่มเกิดขึ้น พ้นจากระยะนี้ไปหน้าที่ในการสอน การประกอบกิจกรรมพิเศษและการบริหารจะมากกว่าหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยและการวิจัย เมื่ออายุราชการใกล้ 30 ปี การสอนกิจกรรมและการบริหารจะกินเวลาเกือบ 100% งานเกี่ยวกับผู้ป่วยและงานวิจัยจะน้อยมาก แต่เป็นไปในแง่ของการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ โดยอาศัยประสบการณ์ที่กว้างขวางและปัญญาอันสูง จึงแก้ย่อมมีรสเผ็ดฉุนใจ ครูในโรงเรียนแพทย์ซึ่งผ่านชีวิตการสอนมานานปีก็ย่อมเจริญด้วยสติปัญญานั้น

เมื่อมีการแบ่งหน้าที่เป็นส่วนตามเวลาของการทำงาน ครูในโรงเรียนแพทย์ก็จะปฏิบัติ

งานด้วยประสิทธิภาพที่ดีขึ้น การสอน การดูแลผู้ป่วย และการวิจัยซึ่งเป็นเครื่องวัดความเจริญของสถาบันก็น่าจะมีคุณภาพสูง การทำงานก็จะเบียบ ไม่สับสน และไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยมากนัก ตัดความกังวลว่าจะต้องทำหน้าที่หลายๆ อย่างในขณะเดียวกันไปได้ ถ้าจะเปรียบกับการสรีวโกลินตามที่เคยเปรียบไว้ ก็เปรียบได้กับการสรีวโกลินในวงดนตรี ซึ่งมีระเบียบและเจนจัดด้วยการฝึกซ้อมย่อมไพเราะอ่อนหวาน ทำให้วงดนตรีเด่นและมีชีวิตจิตใจ และเมื่อนั้นครูในโรงเรียนแพทย์ก็คงไม่ต้องเป็นนักสรีวโกลินบนหลังคาอีกต่อไป แต่จะเป็นนักสรีวโกลินบนเวที ซึ่งพร้อมที่จะบรรเลงด้วยความไพเราะและงดงามเสมอ

เอกสารอ้างอิง

1. วิศิษฐ์ สติปรีชา ครูในโรงเรียนแพทย์ กับนักสรีวโกลินบนหลังคา จุฬาลงกรณ์เวชสาร 18 : 835-837 2516